

Statsrådets förordning

om skydd för arbetstagare som är gravida, nyligen fött barn eller ammar mot agenser och andra faktorer som kan medföra risk i arbetet

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av 11 § 3 mom. i arbetarskyddslagen (738/2002), sådant det lyder i lag 222/2023:

1 §

Utredning och bedömning av riskerna

Arbetsgivaren ska reda ut och identifiera de risker som de i denna förordning avsedda agenser och andra faktorer som används eller förekommer i arbetet medför samt bedöma deras betydelse för säkerhet och hälsa för arbetstagare som är gravida, nyligen fött barn eller ammar samt för graviditet och amning (*riskbedömning*). Vid bedömningen ska arten, graden och varaktigheten av exponeringen beaktas.

Bestämmelser om anlitande av yrkesutbildade personer och sakkunniga inom företagshälsovården och om företagshälsovårdens innehåll, arbetsplatsutredningar och hälsoundersökningar finns i lagen om företagshälsovård (1383/2001).

2 §

Agenser och andra faktorer som medför risker

Vid riskbedömningen ska arbetsgivaren ta i beaktande åtminstone

1) användningen av sådana kemiska ämnen och blandningar som är kända för att medföra risk för arbetstagare som är gravida eller ammar eller för graviditeten eller amningen och som uppfyller de i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 angivna kriterierna för klassificering i en eller flera av följande i den förordningen avsedda faroklasser eller farokategorier med en eller flera av följande i den förordningen avsedda faroangivelser:

a) mutagenitet i könsceller, kategori 1A, 1B eller 2 (H340, H341),
b) cancerogenitet, kategori 1A, 1B eller 2 (H350, H350i, H351),
c) reproduktionstoxicitet, kategori 1A, 1B eller 2 eller tilläggskategori för effekter på eller via amning (H360, H360D, H360F, H360FD, H360Fd, H360Df, H361, H361d, H361f, H361fd, H362),

d) specifik organtoxicitet vid enstaka eller upprepad exponering, kategori 1 eller 2 (H370, H371, H372, H373),

2) andra än i 1 punkten avsedda kemiska agenser som är kända för att medföra risk för arbetstagare som är gravida eller ammar eller för graviditet och amning och som åtminstone omfattar

- a) anestesigaser,
- b) kvicksilver och dess föreningar,
- c) kolmonoxid,
- d) organiska lösningsmedel,
- e) cytostatika,

- f) östrogener och progestiner och andra syntetiska hormoner samt hormonantagonister,
- g) mangan,
- h) aluminium,
- i) svetsrök,
- j) tobaksrök i omgivningen,
- k) sådana kemiska agenser som är kända för att vara farliga och som kan upptas genom huden,
- l) arbetsmetoder som medför risk för cancersjukdom enligt bilaga I till statsrådets förordning om agenser som medför risk för cancersjukdom, mutagena agenser och reproduktionstoxiska agenser i arbetet (113/2024),
- 3) sådana biologiska agenser, och vård- eller behandlingsåtgärder som krävs mot dem, som är kända för att medföra risk för arbetstagare som är gravida eller för graviditeten, om arbetstagaren inte har tillräcklig immunitet mot dem, och agenser som hör till grupp 2–4 enligt 3 § i statsrådets förordning om skydd för arbetstagare mot risker som orsakas av biologiska agenser (933/2017) eller är klassificerade i någon av de nämnda grupperna med stöd av 4 § i den förordningen, och som åtminstone omfattar
 - a) hepatitvirus,
 - b) herpesvirus,
 - c) hiv,
 - d) listeriabakterie,
 - e) cytomegalovirus,
 - f) toxoplasma,
 - g) virus som orsakar vattkoppor,
 - h) virus som orsakar röda hund,
 - i) virus som orsakar femte sjukan,
- 4) fysikaliska och fysiska agenser och andra faktorer som är kända för att medföra risk för arbetstagare som är gravida eller nyligen fött barn eller för graviditeten och som åtminstone omfattar
 - a) buller,
 - b) joniserande strålning,
 - c) icke-joniserande strålning,
 - d) extrem kyla och hetta,
 - e) stötar, vibrationer och rörelser,
 - f) manuell hantering av laster,
 - g) arbetsrörelser och arbetsställningar, förflyttningar, psykisk eller fysisk uttrötning och annan fysisk belastning som sammanhänger med de arbetsuppgifter som utförs av arbetstagaren,
- 5) arbetsförhållanden som är kända för att medföra risk för arbetstagare som är gravida, nyligen fött barn eller ammar eller för graviditet eller amning och som åtminstone omfattar
 - a) gruvarbete under jord,
 - b) nattarbete,
 - c) rök- och kemikaliedykning,
 - d) undervattensdykning med dykarutrustning och arbete i miljö med högt övertryck.

3 §

Information

Arbetsgivaren ska informera arbetstagarna om resultatet av riskbedömningen och om de allmänna åtgärder som ska vidtas med anledning av riskbedömningen. Arbetsgivaren ska särskilt informera arbetstagarna om sådana agenser och andra faktorer som används eller förekommer i arbetet som kan medföra särskild fara med avseende på säkerhet och hälsa för arbetstagare som är gravida, nyligen fött barn eller ammar eller med avseende på graviditet eller amning.

Arbetsgivaren ska påminna arbetstagare som utför arbete där det förekommer exponering för de agenser och andra faktorer som avses i 1 mom. om att det är viktigt att den som är gravid, nyligen fött barn eller ammar informerar arbetsgivaren om sitt tillstånd.

4 §

Individuella åtgärder

En arbetsgivare som fått veta att en arbetstagare är gravid, nyligen fött barn eller ammar ska på basis av riskbedömningen vidta nödvändiga åtgärder för att förbygga och förhindra att arbetstagaren exponeras för särskild fara.

Arbetsgivaren ska begränsa arbetstagarens exponering för agenser och andra faktorer som medför särskild fara genom att temporärt ändra arbetsförhållandena eller arbetstiderna så att exponeringen blir så liten att den inte medför risker för arbetstagarens säkerhet, hälsa, graviditet eller amning.

Om det inte är tekniskt möjligt eller inte rimligen går att eliminera en risk genom att minska exponeringen, ska arbetsgivaren sträva efter att flytta arbetstagaren till andra uppgifter som lämpar sig för arbetstagaren med beaktande av arbetstagarens yrkeskunskap och erfarenhet.

Arbetsgivaren ska sträva efter att ordna möjlighet för den arbetstagare som är gravid eller nyligen fött barn att övergå till dagarbete, om det i ett utlåtande i saken av den läkare som sköter företagshälsovården på arbetsplatsen eller en annan läkare som känner till arbetstagarens arbetsförhållanden anges att nattarbete medför risker för arbetstagarens säkerhet eller hälsa eller för graviditeten.

När behövliga åtgärder vidtas ska arbetsgivaren beakta att det alltid finns risk för säkerhet, hälsa, graviditet eller amning hos en arbetstagare som är gravid eller ammar i ett arbete där arbetstagaren exponeras för bly eller derivat av bly så att dessa kan hamna i arbetstagarens kropp. Dessutom finns det alltid risker för en gravid arbetstagares säkerhet, hälsa och graviditet i arbete som förutsätter rök- eller kemikaliedykning, undervattensdykning med dykarutrustning eller arbete i miljö med högt övertryck.

5 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 5 april 2024.

Genom denna förordning upphävs statsrådets förordning om agens och andra faktorer i arbetet som medför risker för den reproduktiva hälsan och om avvärjande av risker (603/2015).

Helsingfors den 27 mars 2024

Minister för social trygghet Sanni Grahn-Laasonen

Regeringssekreterare Noora Pajukoski